

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0067-127
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
ID ОП у ЄДЕБО	22786
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Міжнародні комунікації, другий рівень вищої освіти (магістр), 29 Міжнародні відносини, 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/internationalcommunities.pdf
Посилання на звіт експертної групи	<u>Посилання в NAQA</u>

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	29 Міжнародні відносини
Дата засідання	13 грудня 2019 р.
№ протоколу	5
Доповідач	Рудько Сергій Олексійович

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однією із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

наявні

виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

відсутні

Обґрунтування:

Відповідно до частини третьої пункту 4 розділу III Положення «Про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України №977 від 11 липня 2019 року підстав для прийняття рішення про відмову в акредитації немає.

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	Рівень В	Сильні сторони і позитивні практики: орієнтованість на передусім на інформаційно-аналітичні практики, посилена вимогами щодо серйозної мовної підготовки. Недоліки і рекомендації: не завжди достатньо врахований запит ключових стейкхолдерів-роботодавців на фахівців інформаційно-аналітичного профілю зі знанням не тільки європейських, але також східних мов (передусім китайської), – на фоні належно високого потенціалу ЗВО (ресурс Інституту Конфуція).	Рівень В	

<p>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми</p>	<p>Рівень В</p>	<p>Сильні сторони та позитивні практики: на базі університету створено потужний мультимедійний центр, аудиторний фонд обладнано мультимедійними комунікаціями, студентів долучають до викладання, через проходження ними викладацької практики. Недоліки та рекомендації: блок дисципліни обов'язкової підготовки співпадає з блоком дисциплін освітньої програми «Міжнародна інформаційна безпека». Дисципліни професійної підготовки зведені до вибіркового блоку. Рекомендовано посилити обов'язковий блок дисциплін за рахунок дисциплін професійної підготовки. Аудиторні заняття з третього семестру необхідно перенести на 1 чи 2 семестр, а всю практичну підготовку (педагогічна практика</p>	<p>Рівень Е</p>	<p>ЕК вказує, що слабкою стороною освітньої програми «Міжнародні комунікації» є те, що блок дисципліни обов'язкової підготовки збігається з блоком дисциплін обов'язкової підготовки освітньої програми «Міжнародні інформаційна безпека». Стандарт спеціальності певною мірою визначає перелік дисциплін, що мають забезпечити освітні цілі програми, і зрозумілим є можливе співпадіння набору дисциплін обов'язкової підготовки на двох ОП однієї спеціальності. Однак, слід враховувати специфіку кожної програми. У цьому ж разі виникла ситуація, коли дисципліни професійної підготовки зведені до вибіркового блоку, що порушує логіку та вимоги до конструювання ОП і прямо впливає на можливість реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. ЗВО у відомості самооцінки вказує, що структура ОП «Міжнародні комунікації» передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема, через індивідуальний вибір здобувачами навчальних дисциплін у обсязі 30 кредитів ЄКТС. Така ж кількість кредитів вільного вибору передбачена в НП. Однак, НП передбачає вільний вибір у вигляді двох блоків дисциплін, які є схожими за змістом, що не відповідає логіці індивідуальної освітньої траєкторії. ЗВО намагався реалізувати професійну підготовку через вибіркового цикл, обмежуючи здобувачів у виборі та порушуючи вимоги Закону України «Про вищу освіту» (пункт 15 частини першої статті 62) і Положення про організацію освітнього процесу (пункт 2 частини 12 статті 7) в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна - https://www.univer.kharkov.ua/ua/general/docs/files_pol Цей факт зазначає ЕК, однак трактує його як</p>
---	-----------------	--	-----------------	---

		<p>(без відриву від навчання) – 5 кредитів ЄКТС; перекладацька практика (без відриву від навчання) – 5 кредитів ЄКТС; переддипломна (виробнича) практика – 5 кредитів ЄКТС) перенести на 3 семестр. Також необхідно збільшити кількість кредитів ЄКТС на підготовку кваліфікаційної роботи.</p>	<p>несуттєвий.</p> <p>ОП стверджує, а експертний висновок підтверджує, що набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям, відбувається через вивчення дисциплін: «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі», «Методологія та організація наукових досліджень в галузі міжнародних відносин», «Іноземна мова спеціальності», «Друга іноземна мова», «Пропаганда та контрпропаганда в міжнародних відносинах», «Глобальна безпека та міжнародні конфлікти», «Міжнародне інформаційне право», «Технології інформаційного протиборства», «Педагогічна практика». Проте, не усі робочі програми цих дисциплін передбачають утворення soft skills у результаті навчання (наприклад - див. <u>силабуси «Методологія та організація наукових досліджень в МВ», «Глобальна безпека та міжнародні конфлікти»</u> тощо)</p> <p>Відсутнє обґрунтування того, чому на написання кваліфікаційної роботи виділено тільки 3 кредити ЄКТС, які еквівалентні 90 годинам підготовки. Зважаючи, що навчально-методичні рекомендації до написання кваліфікаційних робіт магістерського рівня ЗВО не регулюють часове навантаження, неможливо визначити, як саме було розраховано навантаження обсягів кваліфікаційної роботи. Виділення такої кількості кредитів ЄКТС не відповідає обсягам та змісту кваліфікаційних робіт.</p> <p>На нашу думку, усі зазначені вище зауваження є суттєвими, але можуть бути виправлені у річний термін, що відповідає рівню Е.</p>
--	--	---	--

<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання</p>	<p>Рівень В</p>	<p>Сильні сторони та позитивні практики: орієнтованість ОП передусім на інформаційно-аналітичні практики, посилена вимогами серйозної мовної підготовки. Недоліки та рекомендації: не завжди достатньо врахований запит ключових стейкхолдерів-роботодавців на фахівців інформаційно-аналітичного профілю зі знанням не тільки європейських, але й східних мов (передусім китайської), – на фоні належно високого потенціалу ЗВО (ресурс Інституту Конфуція).</p>	<p>Рівень В</p>	
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p>	<p>Рівень В</p>	<p>Сильні сторони та позитивні практики: сучасні робочі програми та навчально-методичні комплекси, що враховують новітні тенденції розвитку наукової думки, активна позиція здобувачів до участі у навчальному процесі та їх можливість</p>	<p>Рівень В</p>	

		впливати на зміст робочих програм, різноманітність методів та форми навчання. Недоліки та рекомендації: посилити практико-орієнтоване навчання, приділити увагу розвитку е-навчання на платформі Moodle, внести зміни в освітню програму у частині розподілу лекційних та семінарських занять на користь практичних занять, розробити та затвердити до практичних занять методичні рекомендації.		
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	Рівень А	Впроваджено передові практики. Слабких сторін за цим критерієм не виявлено.	Рівень А	
Критерій 6. Людські ресурси	Рівень В	Сильні сторони та позитивні практики: механізм моніторингу професійного рівня викладача, чітко діє кураторство, система сертифікації дистанційних курсів та	Рівень В	

		<p>преміювання за їхню підготовку.</p> <p>Недоліки і рекомендації: у відомостях по самооцінюванню в ОП присутні технічні описки у зведеній інформації про викладачів, у відомостях про самооцінювання відсутні конкретні приклади місць проходження стажування викладачів, наведено, помилково інформацію, що викладачі стажуються на підприємствах та організаціях, викладачам варто постійно працювати над збільшення спеціалізованих наукових публікацій по напрямку ОП, збільшити залучення експертів та практиків до занять зі студентами, варто забезпечити можливість проходження практик в Міністерстві закордонних справ для студентів ОП.</p>		
--	--	---	--	--

<p>Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси</p>	<p>Рівень А</p>	<p>Впроваджено передові практики. Слабких сторін за цим критерієм не виявлено.</p>	<p>Рівень А</p>	
<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми</p>	<p>Рівень В</p>	<p>Сильні сторони та позитивні практики: чітка нормативна регламентація всіх процедур внутрішнього забезпечення якості ОП; наявність дієвого механізму моніторингу ОП, залучення здобувачів вищої освіти та роботодавців до періодичного перегляду ОП, студентський моніторинг, діяльність Організаційно-інформаційного центру туристичного бізнесу та Асоціації випускників. Недоліки та рекомендації: бажано було провести позаплановий моніторинг ОП, з метою виявлення ефективності коригуючих заходів.</p>	<p>Рівень В</p>	
<p>Критерій 9. Прозорість та публічність</p>	<p>Рівень В</p>	<p>Сильні сторони та позитивні практики: наявність розгалуженої системи узгоджених локальних нормативно-</p>	<p>Рівень В</p>	

		<p>правових актів ЗВО, чіткий і зрозумілий механізм їх реалізації, наявність на веб-сайті ЗВО окремої сторінки для громадського обговорення всіх локальних нормативно-правових актів ЗВО.</p> <p>Недоліки та рекомендації: відсутність таблиці пропозицій, що надійшли під час громадського обговорення та змін до ОП; не всі посилання на локальні НПА у Відомостях про самооцінювання є активними, доопрацювати веб-сайт ЗВО.</p>		
<p>Критерій 10. Навчання через дослідження</p>	<p>Не застосовувався</p>		<p>Не застосовувався</p>	

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

1. Забезпечити реальну, а не формальну вибірковість дисциплін. В умовах браку людських чи матеріальних ресурсів цьому можна сприяти, наприклад, через запровадження дисциплін вільного вибору з пропозиції різних факультетів.
2. Збільшити кількість кредитів для написання атестаційної роботи.
3. Наповнити освітні компоненти можливістю набуття соціальних навичок (soft skills), зокрема через дисципліни вільного вибору та узгодити відповідні матриці відповідностей ОП між собою. Передбачити у робочих програмах відповідних дисциплін обґрунтування набуття соціальних навичок.
4. Посилити обов'язковий блок дисципліни за рахунок дисциплін професійної підготовки.
5. На думку експертної комісії, аудиторні заняття з третього семестру варто перенести на 1 чи 2 семестр, а всю практичну підготовку перенести на 3 семестр.
6. Врахувати запит ключових стейкхолдерів-роботодавців на фахівців інформаційно-аналітичного профілю зі знанням не тільки європейських, але також східних мов (передусім китайської).
7. Посилити практико-орієнтоване навчання, приділити увагу розвитку е-навчання на платформі Moodle, внести зміни в освітню програму у частині розподілу лекційних та семінарських занять на користь практичних занять, розробити та затвердити до практичних занять методичні рекомендації.
8. Викладачам варто постійно працювати над збільшення спеціалізованих наукових публікацій по напрямку ОП.
9. Збільшити залучення експертів та практиків до занять зі студентами.
10. Забезпечити можливість проходження практик в Міністерстві закордонних справ для студентів ОП.
11. Доопрацювати веб-сайт ЗВО, щоб зробити більш легкодоступними локальні НПА ЗВО, особливо для тих, кого вони безпосередньо стосуються.

5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про:

- акредитацію ОП з визначенням «зразкова»
- акредитацію ОП
- умовну (відкладену) акредитацію ОП

про подання Національному агентству обґрунтованої пропозиції щодо призначення повторної акредитаційної експертизи

- відмову в акредитації ОП

Доповідач

